

**L'ACTIVITE DES SERVICES DE L'ADMINISTRATION
DES MINES EN 1990**

**BEDRIJVGHEID VAN DE DIENSTEN
VAN HET MIJNWEZEN IN 1990**

L. RZONZEF
Directeur Général des Mines ff.
Directeur-Generaal der Mijnen wd.

RESUME

Le présent rapport comporte deux parties.

Dans la première partie, l'Administration des Mines rend compte de son activité dans le domaine de l'inspection du travail au cours de l'année 1990. Comme chaque année depuis 1960, elle répond ainsi à l'obligation de publication que lui impose l'article 20 de la Convention internationale n° 81 sur l'Inspection du Travail. Les matières traitées dans cette partie sont, dans l'ordre, celles que définit l'article 21 de la Convention.

La deuxième partie traite des activités des services de surveillance des canalisations souterraines de cette administration au cours de la même année.

SAMENVATTING

Dit verslag bestaat uit twee delen.

In het eerste deel brengt de Administratie van het Mijnwezen verslag uit over haar bedrijvigheid op het gebied van de arbeidsinspectie in de loop van het jaar 1990. Zoals ieder jaar sinds 1960, voldoet zij hierdoor aan artikel 20 van het Internationaal Verdrag nr 81 over de Arbeidsinspectie. De onderwerpen die in dit gedeelte besproken worden zijn die welke in dezelfde volgorde in artikel 21 van het Verdrag bepaald zijn.

Het tweede deel handelt over de bedrijvigheid van de met het toezicht op de ondergrondse leidingen belaste diensten van dezelfde administratie in de loop van hetzelfde jaar.

TABLE DES MATIERES

Première partie. L'activité des services d'inspection de l'Administration des Mines en 1990.

1. Lois et règlements relevant de la compétence de l'inspection du travail dans les établissements surveillés par l'Administration des Mines.
  - 1.1. Lois et arrêtés
  - 1.2. Règlements
2. Personnel de l'Administration des Mines chargé de l'inspection du travail.
3. Statistique des établissements assujettis au contrôle de l'inspection et nombre de travailleurs occupés dans ces établissements.
  - 3.1. Nombre d'entreprises et d'établissements. Personnel.
  - 3.2. Visites, observations, sanctions.
  - 3.3. Statistique des maladies professionnelles.

Deuxième partie. L'activité des services de surveillance des canalisations souterraines de l'Administration des Mines en 1990.

Première partie

L'ACTIVITE DES SERVICES D'INSPECTION DE L'ADMINISTRATION DES MINES EN 1990

(Rapport établi en application des articles 20 et 21 de la convention internationale n° 81 "Inspection du Travail" 1947).

Les attributions respectives des diverses administrations qui se partagent en Belgique les tâches de l'Inspection du Travail visées par la convention internationale n° 81 n'ont subi en 1990 aucune modification.

1. LOIS ET REGLEMENTS RELEVANT DE LA COMPETENCE DE L'INSPECTION DU TRAVAIL DANS LES ETABLISSEMENTS SURVEILLES PAR L'ADMINISTRATION DES MINES.

1.1. Lois et arrêtés

Au cours de l'année 1990 ont été adoptés les textes réglementaires suivants :

INHOUD

Eerste deel. Bedrijvigheid van de inspectie-diensten van de Administratie van het Mijnwezen in 1990.

1. Wetten en reglementen die tot de bevoegdheid van de arbeidsinspectie behoren in de instellingen waarop de Administratie van het Mijnwezen toezicht houdt.
  - 1.1. Wetten en besluiten
  - 1.2. Reglementen
2. Personeel van de Administratie van het Mijnwezen belast met de arbeidsinspectie.
3. Statistiek van de inrichtingen onderworpen aan inspectie en aantal aldaar tewerkgestelde werknemers.
  - 3.1. Aantal bedrijven en inrichtingen. Personeel.
  - 3.2. Bezoeken, opmerkingen, straffen.
  - 3.3. Statistiek van de beroepsziekten.

Tweede deel. Bedrijvigheid van de met het toezicht op de ondergrondse leidingen belaste diensten van de Administratie van het Mijnwezen in 1990.

Eerste deel

BEDRIJVGHEID VAN DE INSPECTIEDIENSTEN VAN DE ADMINISTRATIE VAN HET MIJNWEZEN IN 1990

(Opgesteld bij toepassing van de artikelen 20 en 21 van het Internationaal verdrag nr 81 "Arbeidsinspectie" 1947).

De onderscheiden ambtsbevoegdheden van de verschillende administraties die in België de taken van de Arbeidsinspectie bedoeld in het internationaal verdrag nr. 81 uitoefenen, zijn in 1990 niet veranderd.

1. WETTEN EN REGLEMENTEN DIE TOT DE BEVOEGDHEID VAN DE ARBEIDSINSPECTIE BEHOREN IN DE INSTELLINGEN WAAROP DE ADMINISTRATIE VAN HET MIJNWEZEN TOEZICHT HOUDT.

1.1. Wetten en besluiten

In de loop van 1990 werden de volgende reglementaire teksten aangenomen :

- l'arrêté royal du 10 janvier 1990 rendant obligatoire la convention collective de travail du 29 mars 1989, conclue au sein de la Commission paritaire pour employés des carrières de porphyre du canton de Lessines, de Bierghes-lez-Hal et de Quenast, relative aux conditions de rémunération.
- l'arrêté royal du 20 janvier 1990 rendant obligatoire la convention collective de travail du 2 février 1989, conclue au sein de la Commission paritaire de l'industrie des briques, concernant l'octroi d'avantages sociaux complémentaires.
- l'arrêté royal du 22 février 1990 nommant les membres de la Commission paritaire pour employés des carrières de porphyre du canton de Lessines, de Bierghes-lez-Hal et de Quenast.
- l'arrêté royal du 22 février 1990 rendant obligatoire la convention collective de travail du 2 février 1989, conclue au sein de la Commission paritaire de l'industrie des briques, fixant pour les exercices 1989 et 1990 le montant et les modalités de perception de cotisations des employeurs au "Fonds social pour l'industrie briquetière", ainsi que les modalités d'octroi et de liquidation des avantages sociaux complémentaires à charge de ce fonds.
- l'arrêté royal du 22 février 1990 rendant obligatoire la convention collective de travail du 2 février 1989, conclue au sein de la Commission paritaire de l'industrie des briques, modifiant et prolongeant la convention collective de travail du 25 mars 1982 concernant l'octroi d'une prépension conventionnelle sectorielle à certains ouvriers et ouvrières en cas de licenciement.
- l'arrêté royal du 22 février 1990 rendant obligatoire la convention collective de travail du 15 mars 1989, conclue au sein de la Sous-commission paritaire de l'industrie des carrières de porphyre de tout le territoire du Royaume et des carrières de quartzite du Brabant wallon, fixant les conditions de travail.
- het koninklijk besluit van 10 januari 1990 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 29 maart 1989, gesloten in het Paritair Comité voor de bedienden uit de porfiergroeven van het kanton van Lessen, van Bierk-bij-Malle en van Quenast, betreffende de loonvoorwaarden.
- het koninklijk besluit van 20 januari 1990 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 2 februari 1989, gesloten in het Paritair Comité voor de steenbakkerij, betreffende de toekenning van aanvullende sociale voordelen.
- het koninklijk besluit van 22 februari 1990 tot benoeming van de leden van het Paritair Comité voor de bedienden uit de porfiergroeven van het kanton van Lessen, van Bierk-bij-Halle en van Quenast.
- het koninklijk besluit van 22 februari 1990 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 2 februari 1989, gesloten in het Paritair Comité voor de steenbakkerij, tot vaststelling voor de dienstjaren 1989 en 1990 van het bedrag en de wijze van inning van de bijdragen van de werkgevers aan het "Sociaal Fonds voor de baksteenindustrie", alsmede van de wijze van toekenning en uitkering van aanvullende sociale voordelen ten laste van dat fonds.
- het koninklijk besluit van 22 februari 1990 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 2 februari 1989, gesloten in het Paritair Comité voor de steenbakkerij, tot wijziging en verlenging van de collectieve arbeidsovereenkomst van 25 maart 1982 betreffende de toekenning van een sectorieel conventioneel brugpensioen aan sommige werklieden en werksters indien ze worden ontslagen.
- het koninklijk besluit van 22 februari 1990 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 15 maart 1989, gesloten in het Paritair Subcomité voor het bedrijf der porfiergroeven op het gehele grondgebied van het Rijk en voor de kwartsietgroeven van Waals-Brabant, tot vaststelling van de arbeidsvoorwaarden.

- l'arrêté royal du 22 février 1990 rendant obligatoire la convention collective de travail du 16 février 1989, conclue au sein de la Sous-commission paritaire de l'industrie des carrières de gravier et de sable exploitées à ciel ouvert dans les provinces d'Anvers, de Flandre occidentale, de Flandre orientale et de Limbourg, fixant les conditions de travail dans les exploitations de sable blanc.
- l'arrêté royal du 22 février 1990 rendant obligatoire la convention collective de travail du 16 février 1989, conclue au sein de la Sous-commission paritaire de l'industrie des carrières de gravier et de sable exploitées à ciel ouvert dans les provinces d'Anvers, de Flandre occidentale, de Flandre orientale et de Limbourg, prorogeant la convention collective de travail du 21 novembre 1985, concernant la prépension dans les exploitations de sable blanc.
- l'arrêté royal du 27 mars 1990 rendant obligatoire la convention collective de travail du 29 mars 1989, conclue au sein de la Commission paritaire pour employés des carrières de petit granit, fixant les règles générales applicables aux conditions de travail ou de rémunérations.
- l'arrêté royal du 28 mars 1990 rendant obligatoire la convention collective de travail du 22 mars 1989, conclue au sein de la Sous-commission paritaire de l'industrie des carrières de petit granit et de calcaire à tailler des provinces de Liège et de Namur, relative à l'emploi de personnes appartenant aux groupes à risque.
- l'arrêté royal du 3 avril 1990 rendant obligatoire la convention collective de travail du 16 février 1989, conclue au sein de la Sous-commission paritaire de l'industrie des carrières de gravier et de sable exploitées à ciel ouvert dans les provinces d'Anvers, de Flandre occidentale, de Flandre orientale et de Limbourg, fixant les conditions de travail dans les exploitations de gravier et de sable, les exploitations de sable blanc exceptées.
- l'arrêté royal du 3 avril 1990 rendant obligatoire la convention collective de travail du 2 octobre 1989, conclue au sein de la Sous-commission paritaire de l'industrie des carrières de grès et de quartzite de tout le territoire du Royaume, à l'exception des carrières de quartzite du Brabant wallon, modifiant celle du 22 mars 1989, relative à l'emploi de personnes appartenant aux groupes à risque.
- het koninklijk besluit van 22 februari 1990 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 16 februari 1989, gesloten in het Paritair Subcomité voor het bedrijf der grint- en zandgroeven welke in openlucht geëxploiteerd worden in de provincies Antwerpen, West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en Limburg, tot vaststelling van de arbeidsvoorwaarden in de witzandexploitaties.
- het koninklijk besluit van 22 februari 1990 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 16 februari 1989, gesloten in het Paritair Subcomité voor het bedrijf der grint- en zandgroeven welke in openlucht geëxploiteerd worden in de provincies Antwerpen, West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en Limburg, tot verlenging van de collectieve arbeidsovereenkomst van 21 november 1985, betreffende het brugpensioen in de witzandexploitaties.
- het koninklijk besluit van 27 maart 1990 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 29 maart 1989, gesloten in het Paritair Comité voor de bedienden uit de hardsteengroeven, tot vaststelling van de algemene regels die toepasselijk zijn op de loon- of arbeidsvoorwaarden.
- het koninklijk besluit van 28 maart 1990 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 22 maart 1989, gesloten in het Paritair Subcomité voor het bedrijf der hardsteengroeven en der groeven van uit te houden kalksteen in de provincies Luik en Namen, betreffende de tewerkstelling van personen die tot de risicogroepen behoren.
- het koninklijk besluit van 3 april 1990 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 16 februari 1989, gesloten in het Paritair Subcomité voor het bedrijf der grint- en zandgroeven welke in openlucht geëxploiteerd worden in de provincies Antwerpen, West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en Limburg, tot vaststelling van de arbeidsvoorwaarden in de grint- en zandexploitaties, de witzandexploitaties uitgezonderd.
- het koninklijk besluit van 3 april 1990 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 2 oktober 1989, gesloten in het Paritair Subcomité voor het bedrijf van zandsteen- en kwartsietgroeven op het gehele grondgebied van het Rijk, uitgezonderd de kwartsietgroeven van Waals-Brabant, tot wijziging van deze van 22 maart 1989, betreffende de tewerkstelling van personen die tot de risicogroepen behoren.

- l'arrêté royal du 9 avril 1990 rendant obligatoire la convention collective de travail du 22 mars 1989, conclue au sein de la Sous-Commission paritaire de l'industrie des carrières de grès et de quartzite de tout le territoire du Royaume, à l'exception des carrières de quartzite du Brabant wallon, relative à l'octroi d'une allocation complémentaire à l'allocation de chômage pour cause économique et d'une prime de fidélité.
- l'arrêté royal du 9 avril 1990 rendant obligatoire la convention collective de travail du 24 avril 1989, conclue au sein de la Sous-commission paritaire de l'industrie des carrières et scieries de marbres de tout le territoire du Royaume, fixant les conditions de travail
- l'arrêté royal du 9 avril 1990 rendant obligatoire la convention collective de travail du 2 octobre 1989, conclue au sein de la Sous-commission paritaire de l'industrie des carrières de petit granit et de calcaire à tailler des provinces de Liège et de Namur, modifiant celle du 22 mars 1989, relative à l'emploi de personnes appartenant aux groupes à risque.
- l'arrêté royal du 9 avril 1990 rendant obligatoire la convention collective de travail du 22 mars 1989, conclue au sein de la Sous-commission paritaire de l'industrie des carrières de grès et de quartzite de tout le territoire du Royaume, à l'exception des carrières de quartzite du Brabant wallon, relative à l'emploi de personnes appartenant aux groupes à risque.
- l'arrêté royal du 24 avril 1990 rendant obligatoire la convention collective de travail du 24 avril 1989, conclue au sein de la Sous-commission paritaire de l'industrie des carrières et scieries de marbres de tout le territoire du Royaume, prorogeant la convention collective de travail du 7 mai 1984, relative à la réduction de la durée du travail dans les entreprises de carrières et scieries de marbres.
- l'arrêté royal du 11 juin 1990 rendant obligatoire la convention collective de travail du 15 février 1989, conclue au sein de la Sous-commission paritaire de l'industrie des carrières de calcaire non taillé et des fours à chaux, des carrières de dolomies et des fours à dolomies de tout le territoire du Royaume, fixant les conditions de travail des ouvriers et ouvrières.
- het koninklijk besluit van 9 april 1990 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 22 maart 1989, gesloten in het Paritair Subcomité voor het bedrijf van de zandsteen- en kwartsietgroeven op het gehele grondgebied van het Rijk, uitgezonderd de kwartsietgroeven van Waals-Brabant, betreffende de toekenning van een uitkering ter aanvulling van de werkloosheidsuitkering wegens slecht weder of wegens economische oorzaken en van een getrouwheidspremie.
- het koninklijk besluit van 9 april 1990 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 24 april 1989, gesloten in het Paritair Subcomité voor het bedrijf der marmergroeven en -zagerijen op het gehele grondgebied van het Rijk, tot vaststelling van de arbeidsvoorwaarden.
- het koninklijk besluit van 9 april 1990 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 2 oktober 1989, gesloten in het Paritair Subcomité voor het bedrijf der hardsteengroeven en de groeven van uit te houwen kalksteen in de provincies Luik en Namen, tot wijziging van deze van 22 maart 1989, betreffende de tewerkstelling van personen die tot de risicogroepen behoren.
- het koninklijk besluit van 9 april 1990 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 22 maart 1989, gesloten in het Paritair Subcomité voor het bedrijf van de zandsteen- en kwartsietgroeven op het gehele grondgebied van het Rijk, uitgezonderd de kwartsietgroeven van Waals-Brabant, betreffende de tewerkstelling van personen behorend tot risicogroepen.
- het koninklijk besluit van 24 april 1990 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 24 april 1989, gesloten in het Paritair Subcomité voor het bedrijf der marmergroeven en -zagerijen op het gehele grondgebied van het Rijk, tot verlenging van de collectieve arbeidsovereenkomst van 7 mei 1984, betreffende de vermindering van de arbeidsduur in de ondernemingen der marmergroeven en -zagerijen.
- het koninklijk besluit van 11 juni 1990 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 15 februari 1989, gesloten in het Paritair Subcomité voor het bedrijf van de groeven van niet uit te houwen kalksteen en van de kalkovens, van de bitterspaatgroeven en -ovens op het gehele grondgebied van het Rijk, betreffende de arbeidsvoorwaarden der werklieden en werksters.

- l'arrêté royal du 16 juillet 1990 rendant obligatoire la convention collective de travail du 21 décembre 1989, conclue au sein de la Sous-commission paritaire de l'industrie des carrières de kaolin et de sable exploitées à ciel ouvert dans les provinces de Brabant, de Hainaut, de Liège, de Luxembourg et de Namur, prorogeant certaines dispositions de la convention collective de travail des 14 juin, 6 septembre et 1er décembre 1988, relative aux conditions de travail.
- l'arrêté ministériel du 18 juillet 1990 concernant le transport d'explosifs par route. Limitation des quantités par unité de transport.
- l'arrêté royal du 6 août 1990 rendant obligatoire la convention collective de travail du 26 octobre 1989, conclue au sein de la Sous-commission paritaire de l'industrie des carrières de gravier et de sable exploitées à ciel ouvert dans les provinces d'Anvers, de Flandre occidentale, de Flandre orientale et de Limbourg, modifiant la convention collective de travail du 16 février 1989, fixant les conditions de travail dans les exploitations de sable blanc.
- l'arrêté royal du 6 août 1990 rendant obligatoire la convention collective de travail du 22 mars 1989, conclue au sein de la Sous-commission paritaire de l'industrie des carrières de petit granit et de calcaire à tailler des provinces de Liège et de Namur, fixant les conditions de rémunération.
- l'arrêté royal du 6 août 1990 rendant obligatoire la convention collective de travail du 23 mars 1989, conclue au sein de la Sous-commission paritaire de l'industrie des carrières de petit granit et de calcaire à tailler de la province de Hainaut fixant les conditions de travail des ouvriers et ouvrières.
- l'arrêté royal du 13 août 1990 rendant obligatoire la convention collective de travail du 23 mars 1989, conclue au sein de la Sous-commission paritaire de l'industrie des carrières, cimenteries et fours à chaux de l'arrondissement administratif de Tournai, relative à la prépension conventionnelle.
- het koninklijk besluit van 16 juli 1990 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 21 december 1989, gesloten in het Paritair Subcomité voor het bedrijf der porseleinaarde- en zandgroeven welke in openlucht geëxploiteerd worden in de provincies Brabant, Henegouwen, Luik, Luxemburg en Namen, tot verlenging van sommige bepalingen van de collectieve arbeidsovereenkomst van 14 juni, 6 september en 1 december 1988, betreffende de arbeidsvoorwaarden.
- het ministerieel besluit van 18 juli 1990 betreffende het vervoer van springstoffen over de weg. Beperking van de hoeveelheden per transporteenheid.
- het koninklijk besluit van 6 augustus 1990 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 26 oktober 1989, gesloten in het Paritair Subcomité voor het bedrijf der grint- en zandgroeven welke in openlucht geëxploiteerd worden in de provincies Antwerpen, West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en Limburg, tot wijziging van de collectieve arbeidsovereenkomst van 16 februari 1989, tot vaststelling van de arbeidsvoorwaarden in de witzandexploitaties.
- het koninklijk besluit van 6 augustus 1990 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 22 maart 1989, gesloten in het Paritair Subcomité voor het bedrijf der hardsteengroeven en der groeven van uit te houwen kalksteen in de provincies Luik en Namen, tot vaststelling van de loonvoorwaarden.
- het koninklijk besluit van 6 augustus 1990 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 23 maart 1989, gesloten in het Paritair Subcomité voor het bedrijf van de hardsteengroeven en van de groeven van uit te houwen kalksteen in de provincie Henegouwen, tot vaststelling van de arbeidsvoorwaarden van de werklieden en werksters.
- het koninklijk besluit van 13 augustus 1990 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 23 maart 1989, gesloten in het Paritair Subcomité voor het bedrijf der kalksteengroeven, cementfabrieken en kalkovens van het administratief arrondissement Doornik, betreffende het conventioneel brugpensioen.

- l'arrêté royal du 13 août 1990 rendant obligatoire la convention collective de travail Sous-commissions paritaires de l'industrie des carrières de petit granit et de calcaire à tailler des provinces de Liège et de Namur et du 12 mars 1990, conclue au sein des de l'industrie des carrières de grès et de quartzite de tout le territoire du Royaume, à l'exception des carrières de quartzite du Brabant wallon, instituant un fonds de sécurité d'existence et fixant ses statuts.
- l'arrêté royal du 14 septembre 1990 rendant obligatoire la convention collective de travail du 23 janvier 1990, conclue au sein de la Sous-commission paritaire de l'industrie des carrières de kaolin et de sable exploitées à ciel ouvert dans les provinces de Liège, de Luxembourg et de Namur fixant les conditions de travail.
- l'arrêté royal du 20 septembre 1990 modifiant l'arrêté royal du 5 septembre 1969 portant règlement sur l'emploi de l'électricité dans les mines, les minières et les carrières souterraines.
- l'arrêté ministériel du 24 octobre 1990 portant reconnaissance officielle et classement d'un explosif.
- l'arrêté ministériel du 20 novembre 1990 statuant sur un plan d'organisation du sauvetage dans les mines de houille, pour la période triennale du 1er janvier 1991 au 31 décembre 1993.
- l'arrêté royal du 12 décembre 1990 modifiant l'arrêté royal du 10 janvier 1979 relatif à la politique de prévention et aux organes de sécurité, d'hygiène et d'embellissement des lieux de travail concernant les mines, les minières et les carrières souterraines.
- het koninklijk besluit van 13 augustus 1990 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 12 maart 1990, gesloten in de Paritaire Subcomités voor het bedrijf der hardsteengroeven en der groeven van uit te houwen kalksteen in de provincies Luik en Namen en voor het bedrijf van de zandsteen- en kwartsietgroeven op het gehele grondgebied van het Rijk, uitgezonderd de kwartsietgroeven van Waals-Brabant, tot oprichting van een fonds voor bestaanszekerheid en vaststelling van zijn statuten.
- het koninklijk besluit van 14 september 1990 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 23 januari 1990, gesloten in het Paritair Subcomité van het bedrijf der porseleinaarde- en zandgroeven welke in openlucht geëxploiteerd worden in de provincies Brabant, Henegouwen, Luik, Luxemburg en Namen, tot vaststelling van de arbeidsvoorwaarden.
- het koninklijk besluit van 20 september 1990 tot wijziging van het koninklijk besluit van 5 september 1969 houdende reglement op het gebruik van elektriciteit in de mijnen, de graverijen en de ondergrondse groeven.
- het ministerieel besluit van 24 oktober 1990 houdende ambtelijke erkenning en indeling van een springstof.
- het ministerieel besluit van 20 november 1990 betreffende een organisatieplan voor het reddingswezen in de kolenmijnen, voor de driejarige periode van 1 januari 1991 tot 31 december 1993.
- het koninklijk besluit van 12 december 1990 tot wijziging van het koninklijk besluit van 10 januari 1979 betreffende het voorkomingsbeleid en de organen voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing der werkplaatsen in de mijnen, de graverijen en de ondergrondse groeven.

1.2. Règlements.

1.2.1. Circulaires.

Au cours de l'année 1990, le Directeur Général des Mines a établi le 30 octobre une nouvelle circulaire n° 211bis modifiant la circulaire n° 211 du 19 octobre 1979, en ce qui concerne le contrôle ultérieur des appareils de protection contre l'oxyde de carbone.

1.2. Reglementen.

1.2.1. Circulaires.

In de loop van het jaar 1990 heeft de Directeur-Generaal der Mijnen op 30 oktober een nieuwe circulaire nr. 211bis tot wijziging van de circulaire nr. 211 van 19 oktober 1979 over de verdere controle van toestellen voor de bescherming tegen koolmonoxyde.

1.2.2. Règlement général pour la protection du travail (R.G.P.T.).

Au cours de l'année 1990, il y a eu à nouveau quelques modifications au règlement général pour la protection du travail et plus particulièrement dans :

- les installations électriques,
- les substances et préparations dangereuses,
- les radiations ionisantes.
- les moteurs à combustion interne.

2. PERSONNEL DE L'ADMINISTRATION DES MINES CHARGE DE L'INSPECTION DU TRAVAIL.

Le personnel technique chargé de l'inspection du travail compte un effectif de 54 personnes, composé d'ingénieurs civils des mines, d'ingénieurs civils d'autres disciplines, d'ingénieurs industriels, d'ingénieurs techniciens, de géomètres des mines, de délégués-ouvriers à l'inspection des mines de houille et de délégués-ouvriers à l'inspection des minières et des carrières. La répartition s'établit suivant le tableau I.

Indépendamment du personnel technique, l'Administration des Mines compte un personnel scientifique et un personnel de maîtrise affecté au Service Géologique de Belgique et, pour l'ensemble de ses services, d'un personnel administratif de 60 unités.

1.2.2. Algemeen reglement voor de arbeidsbescherming (A.R.A.B.).

In de loop van het jaar 1990 werden opnieuw enkele wijzigingen aan het algemeen reglement voor de arbeidsbescherming aangebracht, onder meer wat betreft :

- de elektrische installaties,
- de gevaarlijke stoffen en preparaten,
- de ioniserende stralingen.
- de motoren met inwendige verbranding.

2. PERSONEEL VAN DE ADMINISTRATIE VAN HET MIJNWEZEN BELAST MET DE ARBEIDSINSPECTIE.

De technische personeelsformatie die met de arbeidsinspectie is belast bestaat uit 54 personen samengesteld uit burgerlijke mijningenieurs, burgerlijke ingenieurs van andere wetenschapstaken, industriële ingenieurs, technische ingenieurs, mijnmeters, afgevaardigden-werklieden bij het toezicht in de steenkolenmijnen en afgevaardigden-werklieden bij het toezicht in de graverijen en groeven. De verdeling ervan is in tabel 1 aangeduid.

Buiten het technisch personeel beschikt de Administratie van het Mijnwezen over wetenschappelijke en over meesterpersoneel bij de Belgische Geologische Dienst en, voor het geheel van haar diensten. Over 60 administratieve personeelsleden.

TABLEAU I

TABEL I

GRADE	Emploi prévu au cadre organique In de personeelsformatie voorkomende betrekking	Emploi occupé Beklede betrekking	GRAAD
Directeur général des mines	1	0	Directeur-generaal der mijnen
Inspecteur général des mines	1	0	Inspecteur-generaal der mijnen
Directeur divisionnaire des mines et ingénieur en chef-directeur des mines	11	10	Divisielidirecteur der mijnen en hoofdingenieur-directeur der mijnen
Ingénieur principal divisionnaire des mines	8	5	Eerstaanwezend divisiemijnningenieur
Ingénieur principal des mines et ingénieur des mines	12	8	Eerstaanwezend mijnningenieur en mijnningenieur
Ingénieur civil d'autre discipline	1	1	Burgerlijk ingenieur van een andere richting
Ingénieur industriel principal, ingénieur industriel et ingénieur technique principal	5	9	Eerstaanwezend industrieel ingenieur, industrieel ingenieur en eerste technisch ingenieur
Géomètre-vérificateur, géomètre de 1ère classe et géomètre des mines	10	6	Mijnmeter-verificateur, mijnmeter 1e classe en mijnmeter
Délégué-ouvrier à l'inspection des mines de houille	4	4	Afgevaardigde-verkman bij het toezicht in de steenkolenmijnen
Délégué-ouvrier à l'inspection des minières et carrières	11	11	Afgevaardigde werkman bij het toezicht in de graverijen en groeven
TOTAL Situation au 1.1.1991	64	54	TOTAAL Toestand op 1.1.1991

3. STATISTIQUE DES ETABLISSEMENTS ASSUJETTIS AU CONTROLE DE L'INSPECTION ET NOMBRE DE TRAVAILLEURS OCCUPES DANS CES ETABLISSEMENTS

(Situation au 31 décembre 1990 : tableau II)

3.1. Nombre d'entreprises et d'établissements. Personnel

Dans les mines de houille souterraines, le nombre d'ouvriers inscrits au fond a diminué de 1 546 unités (- 45,3 %), tandis que le nombre d'ouvriers inscrits à la surface a régressé de 184 unités, de sorte que la perte globale d'effectifs ouvriers a été de 1.730 unités.

Pour l'ensemble des minières et carrières, tant souterraines qu'à ciel ouvert, et des terrils, le nombre d'ouvriers a diminué de 34 unités, tandis que le nombre d'employés augmentait de 23 unités.

Fin 1990, les cokeries occupaient 1 895 ouvriers et employés, soit une diminution de 146 unités par rapport à fin 1989.

3. STATISTIEK VAN DE INRICHTINGEN ONDERWORPEN AAN INSPECTIE EN AANTAL ALDAAR TEWERKGESTELDE WERKNEMERS

(Toestand op 31 december 1990 : tabel II)

3.1. Aantal bedrijven en inrichtingen. Personeel

In de ondergrondse mijnen is het aantal ingeschreven werklieden met 1 546 verminderd (-45,3 % in de ondergrond en met 184 op de bovengrond, zodat er alles samen 1 730 werklieden minder waren.

Voor alle graverijen en groeven samen, zo ondergrondse als in de open lucht en met inbegrip van de steenberggen, is het aantal werklieden met 34 gedaald. Het aantal kantoorbiedenden is met 23 gestegen.

Einde 1990 waren 1 895 arbeiders en bedienden in de cokesfabrieken ingeschreven, dit is 146 minder dan einde 1989.

TABLEAU II

1990

TABEL II

INDUSTRIES	BEDRIJFSTAKKEN	Nombre de sièges d'expl. en act.		Personnel occupé (inscr.)				OBSERVATIONS	OPMERKINGEN
		Aantal Ondernemingen	Zetels in bedrijf	Fond Ouvriers		Em-ployés	Total		
				Werklieden On-derg.	Boven-grond				
A. Extractives	A. Extract. nijverh.					(1)			
1) Mines de houille	1) Steenkolenmijnen	1	1	1869	597	104	2570		
2) Minières avec leurs dépendances:	2) Graverijen en aanhorigheden :								
a) chaux et dolomie	a) kalk en dolomiet	27	31	-	1081	293	1374		
b) terres à briques et autres à ciel ouvert	b) baksteenaarde en andere in open lucht	56	58	-	2456	191	2647		
c) souterraines (terre plastique)	c) ondergrondse (plastische aarde)	-	-	-	-	-	-		
3) Carrière avec leurs dépendances:	3) Groeven en aanhorigheden :								
a) souterraines	a) ondergrondse	3	3	29	31	3	63		
b) à ciel ouvert	b) in open lucht	385	452	-	4376	786	5162		
c) ind.connexes	c) aanverw. bedr.	18	18	-	196	73	269		
4) Terrils de mines de houille	4) Steenberg van steenkolenmijnen	29	38	-	183	20	203		
Total : 2) + 3) + 4)	Totaal : 2) + 3) + 4)	518	600	29	8323	1366	9718	Cimenteries incluses	
B. De transformation primaire des produits des industries extractives	B. Bedrijven voor primaire bewerking v.d. produkten der extractieve bedr.								
5) Cokeries et usines annexes	5) Cokesfabrieken en nevenbedrijven	8	8	-	1733	162	1895	non compris les employés des fabriques dépendant des mines de houille	
6) Fabriques d'agglomérés	6) Agglomeratenfabrieken	1	1	-	3	-	3	de bedienden van de fabrieken van kolenmijnen niet inbegrepen	
C. Métallurgiques	C) Metallurgie								
7) Hauts fourneaux	7) Hoogovens	5	7	-	1611	208	1819	non compris le personnel des cokeries sidérurgiques	
8) Aciéries	8) Staal fabrieken	13	13	-	3305	382	3687	het personeel van de cokesfabrieken van staalbedrijven niet inbegrepen	
9) Laminiers	9) Walserijen	17	21	-	8865	1483	10348		
10) Autres établissements de l'industrie sidérurgique	10) Andere inrichtingen v.d. ijzer en staalnijverh.	11	15	-	8598	5091	13689		
Total : 7) à 10)	Totaal : 7) tot 10)	46	56	-	22379	7164	29543		
D. Des explosifs	D. Springstoffen								
11) Fabriques	11) Fabrieken	9	12	)	) 763	125	888	Source : Service des Explosifs	
12) Magasins de vente distincts des fabriques	12) Verkoopsmagazijnen niet behorend tot fabrieken	12	14	-	-	-	-	Bron : Dienst der Springstoff.	
Total général	Algemeen totaal	595	692	1898	33798	8921	44617		

(1) Y compris le personnel des autres dépendances de surface.

(2) Parmi lesquelles 5 complexes sidérurgiques ayant à la fois hauts fourneaux, cokeries, aciéries, laminiers et établissements divers.

(3) Dont 4 manufactures de pyrotechnie.

(1) Het personeel van de overige bovengrondse aanhorigheden inbegrepen.

(2) Waaronder 5 staalcomplexen met hoogovens, cokesfabrieken, staalfabrieken, walserijen en diverse inrichtingen.

(3) Waaronder 4 vuurwerkfabrieken.

Le niveau d'activité de la sidérurgie a diminué: la production de fonte et de lingots est passée de 18 881 000 T. en 1989 à 11 419 000 T. en 1990.

Selon les données recueillies par les directeurs divisionnaires des mines, le niveau de l'emploi en sidérurgie (ouvriers et employés) a diminué en 1990 par rapport à 1989 de 0,35 % (1).

En ce qui concerne le nombre des entreprises de la sidérurgie, il faut rappeler que les grands complexes rassemblent dans une même entreprise une ou plusieurs divisions de hauts fourneaux et d'aciéries, souvent plusieurs divisions de laminoirs et maintes autres divisions (cokeries, agglomération des minerais, divisions de constructions mécaniques, etc.). Chacun d'eux est repris pour une même unité à chacune des lignes 7 à 10 de la colonne "entreprises" du tableau II et dès lors ces nombres, en ce qui les concerne, ne se cumulent pas pour former le nombre total d'entreprises de la sidérurgie (total 7 à 10) ni le nombre total d'entreprises surveillées par l'Administration des Mines (total général).

Dans les fabriques et magasins d'explosifs, le niveau de l'emploi a diminué de 529 unités.

3.2. Visites, observations, sanctions

3.2.1. Statistique des visites d'inspection (tableau III)

Le nombre des visites souterraines a diminué de 105 unités en 1990.

Le nombre de visites d'installations de surface des charbonnages par les ingénieurs des mines, ingénieurs industriels et ingénieurs techniciens a diminué de 1 unité.

Le nombre de visites d'inspection dans les minières, les carrières et leurs dépendances a diminué de 77 unités. Dans la sidérurgie et les cokeries, il a diminué de 94 unités.

Dans les fabriques et magasins d'explosifs, les visites d'inspection ont été de 407.

3.2.2. Statistique des infractions commises et des sanctions imposées (tableau IV)

Le nombre d'observations faites par les ingénieurs et les délégués-ouvriers a augmenté en 1990 (+ 19).

Aucune contravention n'a été relevée par procès-verbal en 1990.

(1) La répartition du personnel tant ouvrier qu'employé entre les diverses branches d'activité (hauts fourneaux, aciéries, laminoirs, autres établissements) n'est donné qu'à titre indicatif car il semble que, d'une année à l'autre, les déclarants des complexes sidérurgiques aient effectué cette répartition d'une manière différente.

De bedrijvigheid in de staalindustrie is in 1989 verminderd: de produktie van gietijzer en staalblokken is van 18.881.000 ton in 1989 gedaald tot 11.414.000 ton in 1990.

Volgens de door de divisiedirecteurs der mijnen verzamelde gegevens is de tewerkstelling (arbeiders en bedienden) in de staalindustrie in 1990 gedaald (- 0,35 %) (1).

Wat het aantal ondernemingen van de staalindustrie betreft, dient erop gewezen te worden dat de grote complexen in één en dezelfde onderneming één of verscheidene hoogovenafdelingen en staalfabrieken, dikwijls verscheidene walsenrijen en vele andere afdelingen (cokesfabrieken, agglomeratie van ertsen, constructiebedrijven, enz.) omvatten. Ieder van deze bedrijven wordt op de regels 7 tot 10 telkens opnieuw voor een eenheid aangerekend in de kolom "ondernemingen" van tabel II, zodat deze getallen voor die ondernemingen niet mogen samengesteld worden om het totaal aantal ondernemingen van de staalindustrie (totaal 7 tot 10), noch het totaal aantal onder het toezicht van de Administratie van het Mijnwezen geplaatste ondernemingen (algemeen totaal) te bekomen.

In de springstoffabrieken en magazijnen is het aantal werklieden met 529 afgenomen.

3.2. Bezoeken, opmerkingen, straffen.

3.2.1. Statistiek van de inspectiebezoeken (tabel III)

Het aantal ondergrondse inspecties is in 1990 met 105 gedaald.

Het aantal schouwingen van bovengrondse installaties van kolenmijnen door de mijningenieurs, industrieel ingenieurs en technisch ingenieurs is met 1 gedaald.

In de graverijen, de groeven en in de aanhorigheden van deze bedrijven is het aantal inspectiebezoeken met 77 gedaald; in de staalindustrie en in de cokesfabrieken zijn er 94 minder.

Aan de springstoffabrieken en-magazijnen zijn in totaal 407 inspectiebezoeken gebracht.

3.2.2. Statistiek van begane overtredingen en van opgelegde straffen (tabel IV).

Het aantal door de mijningenieurs en door de afgevaardigden-werklieden gemaakte opmerkingen is in 1990 met 19 gestegen.

In 1990 zijn geen overtredingen bij proces-verbaal vastgesteld.

(1) De verdeling van het werklieden- en bediendenpersoneel over de verschillende afdelingen (hoogovens, staalfabrieken, walsenrijen en andere inrichtingen) wordt slechts als een aanwijzing gegeven, want de siderurgie-complexen schijnen die verdeling van jaar tot jaar op een andere manier gedaan te hebben in hun aangiften.

TABLEAU III.

TABEL III.

1990

1990

INDUSTRIES	Nombre de visites, d'inspection Aantal inspectiebezoeken			BEDRIJFSTAKKEN
	Fond Ondergrond	Surface Bovengrond	Total Totaal	
A. Extractives				A. Extractieve nijverheden
1. Mines et leur dépendances :				1. Mijnen en aanhorigheden :
a) ingénieurs	24	17	41	a) ingenieurs
b) ingénieurs industriels et techniciens	1	1	2	b) industriële en technische ingenieurs
c) délégués-ouvriers	433	312	745	c) afgevaardigden-werklieden
2. Minières et leurs dépendances	-	1 097	1 097	2. Graverijen en aanhorigheden
3. Carrières et leurs dépendances	38	3 471	3 509	3. Groeven en aanhorigheden
4. Terrils de mines de houille et autres dépôts	-	236	236	4. Steenbergens van steenkolenmijnen en stortplaatsen
B.C. Cokeries et fabriques d'agglomérés, divisions d'usines sidérurgiques	-	144	144	B.C. Cokes- en agglomeratenfabrieken, afde- lingen van ijzer- en staalfabrieken
D. Explosifs				D. Springstoffen
11. Fabriques	-	45	45	11. Fabrieken
12. Magasins	-	362	362	12. Magazijnen
E. Excavations souterraines	17	-	17	E. Ondergrondse uitgravingen
F. Canalisations souterraines	-	125	125	F. Ondergrondse leidingen
G. Lois sociales	-	8	8	G. Sociale wetten
H. Hydrologie	-	14	14	H. Hydrologie
I. Radiations ionisantes	-	22	22	I. Ioniserende stralingen
J. Stockage gaz et divers	-	20	20	J. Gasopslag en andere
TOTAL	513	5 874	6 387	TOTAAL

TABLEAU IV
1990

TABEL IV
1990

INDUSTRIES	Observations faites par les délégués ouvriers (inscr. au registre)			Les ingénieurs		Infractions relevées	BEDRIJFSTAKKEN
	inscri. registre	autres obs. écrites	Door de afgevaardigden werklieden (Inschrij. in het register)	Door de ingenieurs			
			gemaakte Inschrij. in het register	aanmerkingen		Opgetekende overtredingen	
			Inschrij. in het register	Andere schriftelijke aanmerkingen			
A. 1. Mines et leurs dépendances	116	4	-	-	-	-	A. 1. Mijnen en aanhorigheden
2. Minières, carrières et leurs dépendances :							2. Graverijen, groeven en aanhorigheden :
a) souterraines	-	-	1	-	-	-	a) ondergrondse
b) à ciel ouvert	595	92	31	-	-	-	b) in open lucht
3. Terrils de mines de houille	-	-	5	-	-	-	3. Steenbergens van steenkolenmijnen
B.C. Cokeries, fabriques d'agglomérés, sidérurgie	-	93	6	-	-	-	B.C. Cokes- en agglomeratenfabrieken, ijzer- en staalbedrijven
D. Explosifs - fabriques et magasins B	36	-	6	-	-	-	D. Springstoffen - fabrieken en magazijnen B
E. Excavations souterraines	-	-	1	-	-	-	E. Ondergrondse uitgravingen
Total	747	189	50	-	-	-	Totaal

3.3. Statistique des maladies professionnelles

Le Fonds des Maladies professionnelles nous a communiqué ses données statistiques afférentes aux maladies professionnelles.

Le tableau ci-après donne, dans la deuxième colonne, le nombre de requêtes introduites annuellement par les mineurs de charbon présumés atteints de pneumoconiose tandis que la troisième colonne donne le nombre de requêtes de travailleurs des mines acceptées par le Fonds pour la réparation de la silicose du mineur.

En 1990, le nombre de requêtes introduites a diminué de 87 unités par rapport à 1989 et le nombre de requêtes acceptées est de 3 % supérieur au chiffre de l'année 1989.

3.3. Statistiek van de beroepsziekten.

Het Fonds voor Beroepsziekten heeft ons zijn statistische gegevens over de beroepsziekten medegedeeld.

In de tweede kolom van de hierna staande tabel is het aantal aanvragen aangeduid die ieder jaar ingediend zijn door mijnwerkers van kolenmijnen die vermoedelijk door stoflong aangetast waren terwijl in de derde kolom het aantal door het Fonds ingewilligde aanvragen van mijnwerkers staat (schadeloosstelling voor mijnwerkerssilicosis).

In 1990 werden er 87 aanvragen minder ingediend dan in 1989. Het aantal ingewilligde aanvragen lag 3 % boven het cijfer van 1989.

ANNEES	Nombres de requêtes introduites	Nombre de requêtes acceptées (silicose du mineur)
JAAR	Aantal ingediende aanvragen	Ingewilligde aanvragen (mijnwerkerssilicosis)
1970	17 069	6 949
1971	8 888	10 797
1975	5 045	1 637
1980	4 241	1 889
1981	3 561	714
1982	3 039	932
1983	2 553	780
1984	2 200	1 013
1985	1 868	384
1986	1 709	396
1987	1 569	239
1988	1 702	235
1989	1 493	263
1990	1 406	271

En 1990, on n'a signalé aucun cas d'ankylostomiase ni de nystagmus.

In 1990 is er geen enkel geval gesignaleerd van ankylostomiasis, noch van nystagmus.

Deuxième partie

L'ACTIVITE DES SERVICES DE SURVEILLANCE DES CANALISATIONS SOUTERRAINES DE L'ADMINISTRATION DES MINES EN 1990

Le service de surveillance des canalisations souterraines a pour mission, en collaboration avec les services intéressés de l'Administration de l'Energie, de veiller à l'application des lois et arrêtés relatifs au transport des produits gazeux et autres par canalisations et à la distribution publique de gaz.

En cette matière, il a notamment, dans le but de garantir la sécurité publique :

- une mission de surveillance des installations, laquelle donne lieu à de nombreuses visites de travaux ;
- une compétence d'avis sur les demandes de concession ou de permission de transport de produits gazeux et autres par canalisations.

Ces avis doivent non seulement porter sur les difficultés qui pourraient être rencontrées par le tracé projeté pour les canalisations (dégâts miniers, exploitation du sol), mais sont assortis sur le plan technique de conditions spéciales à insérer dans les arrêtés d'autorisation.

Tweede deel

BEDRIJFVIGHEID VAN DE MET NET TOEZICHT OP DE ONDERGRONDSE LEIDINGEN BELASTE DIENSTEN VAN DE ADMINISTRATIE VAN HET MIJNWEZEN IN 1990

De dienst voor toezicht op de ondergrondse leidingen dient samen met de betrokken diensten van de Administratie voor Energie te waken over de toepassing van de wetten en besluiten betreffende het vervoer van gasachtige en andere produkten door middel van leidingen en betreffende de openbare gasdistributie.

Om de openbare veiligheid te waarborgen, dient hij op dat gebied onder meer :

- toezicht te houden op de installaties, wat aanleiding geeft tot een groot aantal schouwingen van werken ;
- advies te geven over vergunnings- en toelatingsaanvragen voor het vervoer van gasachtige en andere produkten door middel van leidingen.

Deze adviezen moeten niet alleen handelen over de moeilijkheden die zich op het voorgenomen tracé van de leidingen zouden kunnen voordoen (mijnschade, ongroningen) op het technisch vlak bevatten ze ook speciale voorwaarden die in de vergunningsbesluiten dienen te worden opgenomen.

Les agents concernés du service sont en outre chargés, à l'intention du procureur du Roi, de dresser procès-verbal des accidents graves qui peuvent se produire lors du transport ou de la distribution des produits gazeux et autres par canalisations.

Les visites de travaux ainsi que les enquêtes menées (le tableau ci-après indique le nombre de ces dernières pour l'année 1990) sont effectuées par les ingénieurs, affectés dans les arrondissements miniers, sous la responsabilité de l'ingénieur en chef-directeur des mines, chef d'arrondissement, lequel est le fonctionnaire responsable dans les divisions minières pour la surveillance des canalisations souterraines.

Le rôle de l'ingénieur en chef-directeur des mines, chef du service de surveillance des canalisations souterraines, est de coordonner les activités des services extérieurs et en relation avec la Direction générale des mines et l'Administration de l'Energie, d'orienter la politique à suivre en matière de surveillance des canalisations souterraines.

Par ailleurs, en ce qui concerne le stockage de gaz, les attributions que les ingénieurs des mines exercent en ce qui concerne les mines en vertu des lois et arrêtés, sont étendues aux travaux de recherche et d'exploitation de sites-réservoirs, ainsi qu'aux bâtiments et installations de la surface nécessaires à ces opérations.

Activités du service de surveillance des canalisations souterraines en 1990.

Bovendien moeten de betrokken ambtenaren van de dienst voor de procureur des Konings proces-verbaal opmaken van de zware ongevallen die zich tijdens het vervoer of de distributie van gas-achtige en andere produkten voordoen.

De schouwingen van werken en de uitgevoerde onderzoeken (in de hierna volgende tabel zijn de cijfers voor 1990 aangeduid) worden verricht door de in de mijnarrondissementen aangewezen ingenieurs, onder de verantwoordelijkheid van de hoofdingenieur-directeur der mijnen, hoofd van het arrondissement, d.i. de ambtenaar die in de mijnafdelingen voor het toezicht op de ondergrondse leidingen verantwoordelijk is.

De hoofdingenieur-directeur der mijnen, hoofd van de dienst voor toezicht op de ondergrondse leidingen, heeft tot taak de werkzaamheden van de buitendiensen te coördineren en samen met de Algemene Directie van het Mijnwezen en de Administratie voor Energie, het beleid inzake het toezicht op de ondergrondse leidingen te richten.

Wat het opslaan van gas betreft, zijn de bevoegdheden die de mijningenieurs krachtens de wetten en besluiten op het gebied van de mijnen uitoefenen, daarenboven uitgebreid tot de werken voor het opsporen en exploiteren van ondergrondse berguimten in situ en tot de bovengrondse gebouwen en installaties die hiervoor nodig zijn.

Activiteit van de dienst voor toezicht op de ondergrondse leidingen in 1990.

	Nombre de visites - Aantal bezoeken			
	Sud Zuiden	Nord Noorden	Royaume Het Rijk	
1. Transport gaz naturel	28	93	121	1. Vervoer aardgas
2. Distribution gaz naturel	58	83	141	2. Distributie aardgas
3. Transports autres produits	11	25	36	3. Vervoer andere produkten
4. Total : 1 + 2 + 3	97	201	298	4. Totaal : 1 + 2 + 3